

Асоціація малих
міст УКРАЇНИ

EVON
GROUP

БАШТАНСЬКА
МІСЬКА
ОБ'ЄДНАНА **ГРОМАДА**

**Початковий аудит територіальної громади
Баштанської ОТГ Миколаївської області**

Травень, 2020 рік

Зміст

1. Поточна ситуація	2
1.1. Анкетні дані надані представником ОТГ	2
1.2. ОТГ – скорочений опис громади	4
1.3. Керівництво ОТГ	5
2. Попередній аналіз анкетних даних	6
2.1. Населення	6
2.2. Економіка, підприємництво та бізнес	7
2.3. Освіта	8
2.4. Інвестиції та фінансування проектів	8
2.5. Екологія	8
2.6. Інше	8
3. Потенціал ОТГ	9
3.1. Можливі сценарії розвитку ОТГ	9
3.2. Можливі стратегічні напрями розвитку Баштанської ОТГ	12
4. Рекомендовані наступні дії	15
4.1. Розробка стратегії розвитку ОТГ	15
4.2. Рекомендований план дій	16
4.3. Залучення грантових коштів та інвестицій в ОТГ	17

1. Поточна ситуація

1.1. Анкетні дані надані представником ОТГ

Дата заповнення анкети	23.04.2020
Місцезнаходження територіальної громади та Назва територіальної громади	Баштанська громада, Миколаївська область
Кількість населених пунктів	26
Загальна кількість населення	22346
Кількість працездатного населення (19-65 років)	14253
Загальна територія Га	77385.87
Наявність стратегії розвитку населених пунктів складових територіальної громади складених відповідно законодавства до 2014 року (якщо є, вислати додатково)	Ні
Наявність діючої стратегії розвитку складеної відповідно до міжнародних стандартів (якщо є, вислати додатково)	Так
Наявність туристичних центрів (пам'яток архітектури, ландшафтних парків, заповідників, тощо) - перелік	<ol style="list-style-type: none"> Новополтавська єврейська школа (с. Андріївка, СПТУ-42) Школа єврейського поселення (с. Плющівка, нині дитячий садок) Садиба Аркаса (с. Христофорівка – школа) Кірха (німецьке поселення с. Шляхове).
Наявність інфраструктури туристичних центрів (якщо такі є, що є та чого не вистачає)	<ol style="list-style-type: none"> «Аркасові стежки» - садиба Аркаса, Христофорівський ліс - Аркасове джерело, Христофорівський музей. «Історичні місця Баштанщини» - комплекс Пагорб Слави, пам'ятники генералу Пушкіну, Семену Бойченко, синам Баштанщини, Єдності, пано (мозаїка на будинках), музей (кімната художника-монументіліста Григорія Довженка, знаменитий по кам'яним вишиванкам), перша земська школа (УПК) та інші.
Наявність шкіл, садків, ліцеїв та вищих навчальних закладів	11 шкіл, 13 закладів дошкільної освіти, 1 гімназія, 2 заклади позашкільної освіти
Наявність генерального плану розвитку території	Є генеральний план до _____ року (вишлемо окремо)
Наявність корисних копалин	Немає
Протяжність доріг на балансі територіальної громади	222,6 км
Наявність промислової або аграрної спеціалізації регіону розміщення. Вказати ключові підприємства (вислати окремо)	Промислова та аграрна спеціалізація
Кількість та специфіка небюджетних підприємств	ТДВ "Баштанський сирзавод" - 462 чол, -переробка молочної продукції;

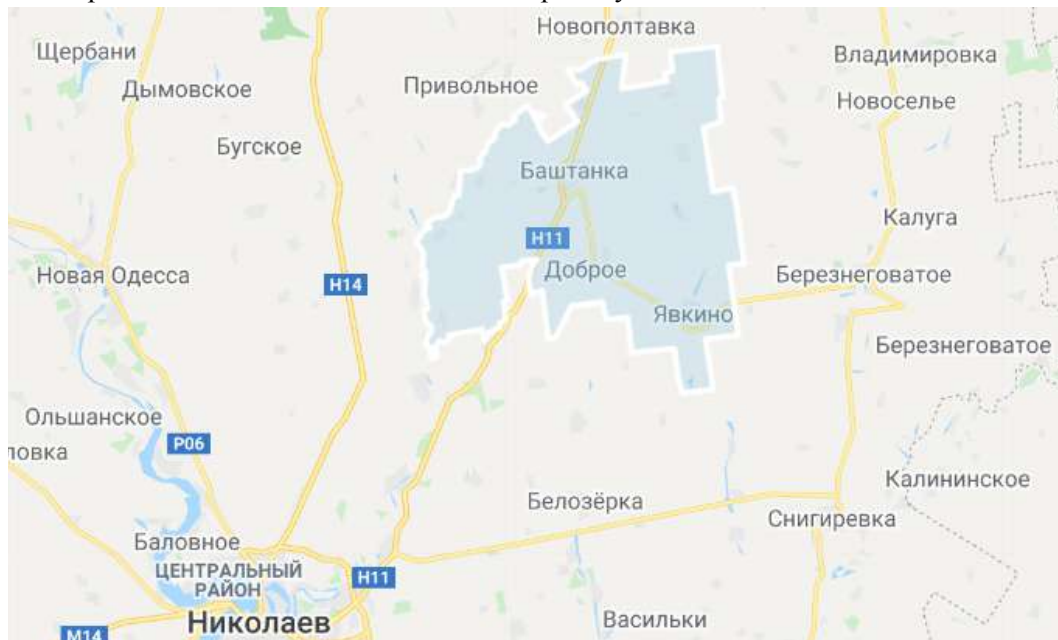
(виробництв) на яких працює значна кількість населення територіальної громади	КП "Міськ водоканал" - 101 чол. - надання послуг централізованого та нецентралізованого водопостачання; ТДВ «Зоря Інгулу» Виробництво, зберігання та переробка фруктів, вирощування зернових та технічних культур; ТОВ ВКФ «Комсейл» Надання послуг по перевезенню зернових культур, по обробці полів та збирання урожаю; ВАТ «Баштанська Виробництво і реалізація сільськогосподарської продукції райсільгоспхімія» як власного виробництва, так і придбаної; ремонт, переобладнання, технічне обслуговування сільськогосподарської техніки.
Назвіть найбільш успішну діяльність на території громади	переробка молочної продукції та виготовлення сирної продукції.
Назвіть найбільш проблемну зону територіальної громади	
Відсоток будівель підключених до централізованого водопостачання	78,35%
Відсоток будівель підключених до централізованої каналізації	26%
Наявність екологічних досліджень ґрунтів	Ні
Наявність екологічних досліджень води	Так
Загальний обсяг бюджету ОТГ на 2020 рік	191037041.56
Загальний обсяг надходжень від Єдиного податку запланований на 2020 рік	16450000
Загальний обсяг субвенцій бюджету на утримання комунальних установ (освіта, медицина, тощо) запланований на 2020 рік	56086000
Обсяг субвенцій на освіту за 2020 рік	50622500
Загальний обсяг субвенцій розвитку на 2020 рік	56085980
Обсяг залучених інвестиційних коштів міжнародних організацій на 2020 рік	0
Обсяг залучених грантових коштів на 2020 рік	0
Перелік міжнародних організацій, до яких вже зверталися за фінансуванням	
Перелік організацій в яких територіальна громада є членом/підписантом	

1.2. ОТГ – скорочений опис громади

Баштанська сільська рада, як об'єднана територіальна громада утворена 12 вересня 2016 року (ВВРУ, 2017, №15, стор.14-15). ОТГ утворилось шляхом добровільного об'єднання 8 сільських рад та Баштанської міської ради, у складі громади 26 населених пунктів. Перші вибори на території ОТГ відбулись 18 грудня 2016 року.

Адміністративний центр — місто Баштанка.

Рис. 2.1. Карта Баштанської ОТГ Баштанського району Миколаївської області

До складу територіальної громади входять: Баштанська міська рада (місто Баштанка, селище Андріївка, с. Зелений Яр, с. Трудове, с. Шевченко), Добренська сільська рада (с. Добре, с. Новогорівка), Новоіванівська сільська рада (с. Новоіванівка, с. Київське, с. Старосолдатське), Новопавлівська сільська рада (с. Новопавлівка, с. Зелений Клин), Новосергіївська сільська рада (с. Новосергіївка, с. Горожене, с. Зелений Гай, с. Новогорожене, с. Тарасівка), Пісківська сільська рада (с. Піски, с. Костянтинівка), Плющівська сільська рада (с. Плющівка, с. Новогеоргіївка, с. Одрадне, с. Шляхове), Христофорівська сільська рада (с. Христофорівка), Явкинська сільська рада (с. Явкіне, с. Червоний Став).

Кількість та види закладів охорони здоров'я на території ОТГ - 17:

- станції швидкої допомоги, лікарні - 2,
- амбулаторії, поліклініки - 3,
- ФАПи та ФП - 12.

Кількість закладів культури - 30 (в т.ч. Будинок культури та музична школа), спортивних майданчиків - 64, а також діє 1 стадіон.

Кількість банків на території ОТГ - 4 (всі у м.Баштанка).

Доступ до транспортних сполучень:

- відстані: від міста Баштанка до міста Миколаєва – 66 км, до міста Києва – 525 км;
- автомобільний шлях національного значення Н11 “Дніпро — Кривий Ріг — Миколаїв”;
- залізнична станція “Явкіне” у с.Добре (зупинка пасажирських поїздів “Львів-Херсон” та “Київ-Миколаїв”, а також приміських поїздів).

1.3. Керівництво ОТГ

Рубський Іван Васильович
Голова Баштанської міської об'єднаної територіальної громади

Кононенко Лариса Анатоліївна
Керуюча справами виконавчого комітету

Драгуновський Володимир Вікторович
Перший заступник міського голови

Луценко Людмила Іванівна
Секретар міської ради

Євдощенко Світлана Вікторівна
Заступник голови з питань діяльності
виконавчих органів ради

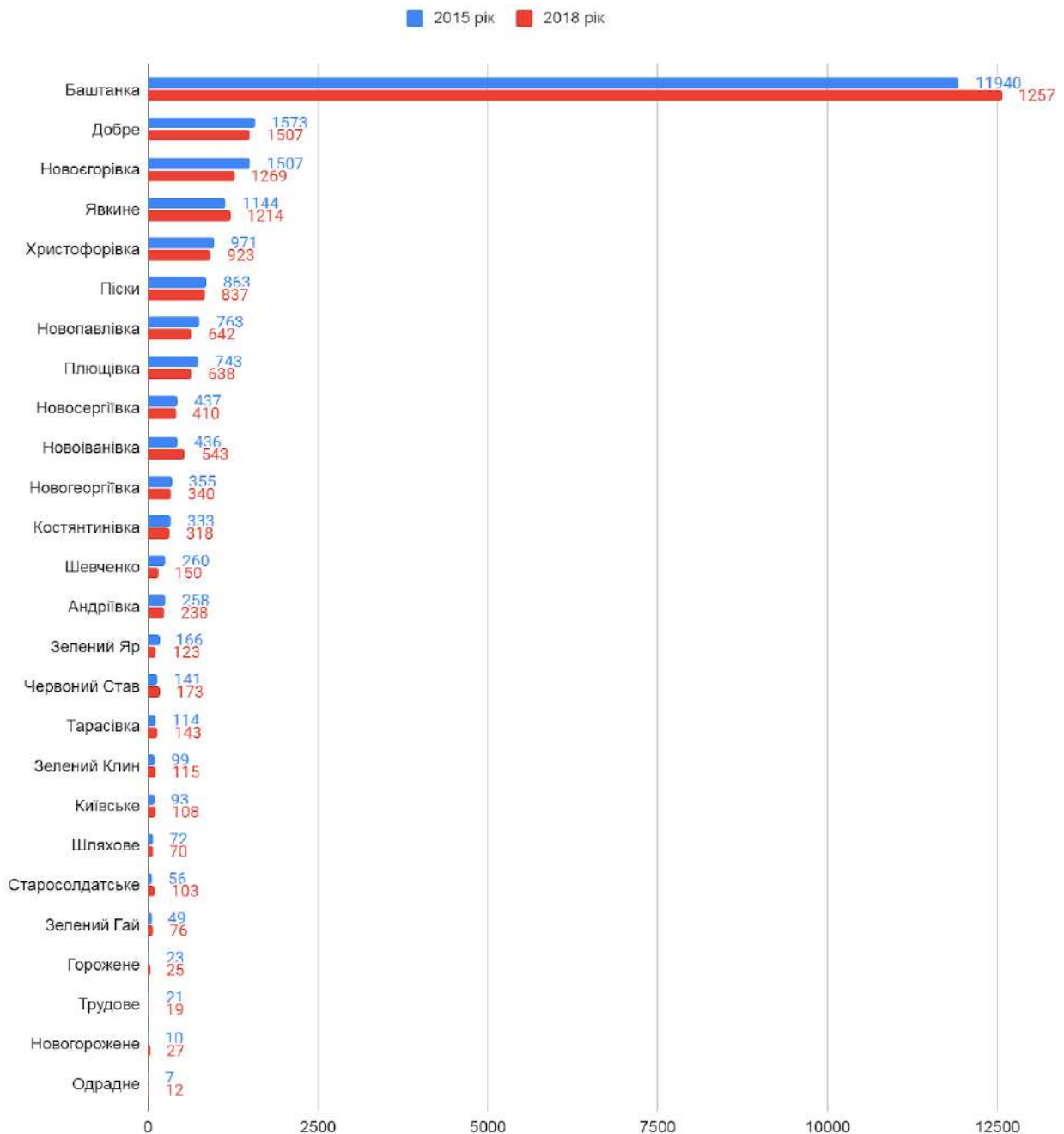
2. Попередній аналіз анкетних даних

2.1. Населення

З 22346 чоловік 56% проживають у адміністративному центрі ОТГ – місті Баштанка. Розподіл населення по території громади нерівномірний.

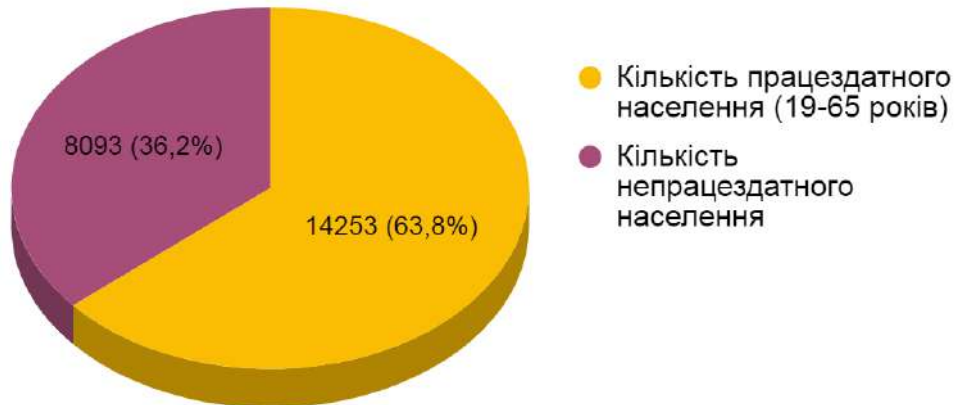
З 2015 року загальна кількість населення громади зменшилась лише на 0,79%, хоча в населених пунктах ОТГ спостерігаються зміни кількості населення від 3% до 80% (в середньому 13%).

Діаграма 2.1. Кількість населення (осіб) в населених пунктах Баштанської ОТГ у різні роки

В ОТГ середній рівень працевздатності населення, по всій Україні коефіцієнт працевздатності 1,61, а в цій ОТГ- 1,57.

Діаграма 2.2. Працевдатність населення Баштанська ОТГ

За даними 2017 року¹ у навчальних закладах шкільної та дошкільної освіти Баштанської ОТГ навчалось 3237 дітей, що складає 14,6% населення громади у той період - ці дані характеризують громаду як досить молоду та активну.

2.2. Економіка, підприємництво та бізнес

Структура економіки ОТГ – мультигалузева, оскільки існують і с\г і промислові підприємства. Можливості активного розвитку промислового напрямку незрозумілі. Кожне велике підприємство бачить свій розвиток на власний розсуд та планує діяльність спираючись на власні ресурси.

Створення і реалізація, спільних з громадою, планів розвитку:

- збільшує інвестиційну привабливість підприємств з точки зору кредитних організацій;
- зменшує час реалізації проектів;
- надає додатковий ресурс за рахунок збільшення суб'єктів реалізації;
- дає змогу долучитись до програм МБРР(Міжнародного банку реконструкції та розвитку).

Потенціал розвитку малого та середнього бізнесу складає щонайменше збільшення втричі, до загальнодержавного рівня.

Потенціал МСБ – це:

- спроможність створити нові робочі місця;
- підвищення загального рівня заробітку населення;
- гнучкість в плані адаптації до зміни навколишнього середовища;
- потенціал створення нових секторів економіки;
- спроможність ідентифікувати нові ринки.

Для стрімкого розвитку МСБ потрібна програма підтримки підприємців на початковому етапі.

Лідери підприємства громади не визначені.

¹ інформація про кількість учнів у навчальних закладах була опублікована у презентації ОТГ:
http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/Bashtanka_OTG_Presentatsiia.pdf

2.3. Освіта

Забезпеченість навчальними закладами на достатньому рівні. Наявні 4 професійні училища, без наявності закладів вищої освіти.

Освіта громадян – це інвестиція в майбутнє.

Наявність освітніх закладів надає можливість створення на їхній базі великої кількості проектів та залучення до них грантових коштів.

Приєднання ОТГ до програм культурного/освітнього обміну надає можливість:

- учням та викладачам відвідувати інші регіони(країни) за умови виступу або участі у виставці (залежно від напрямку діяльності) з компенсацією витрат на проїзд та проживання;
- отримувати матеріальну/технічну допомогу від міжнародних організацій;
- приймати виставки з інших регіонів;
- приймати викладачів з напрямів, яких не вистачає;
- підвищувати рівень викладачів;
- організовувати нові освітні та творчі курси.

2.4. Інвестиції та фінансування проектів

Потенціал грантових організацій – невикористаний.

Потенціал кредитних програм – невикористаний.

Наявність інвестиційних проектів невизначена.

Відсутні інвестиційно привабливі масштабні проекти регіонального значення.

2.5. Екологія

Екологічний стан – не визначений.

Екологічна ситуація, на самперед, потребує досліджень та фіксації існуючого стану.

По перше, для визначення ситуації з водними ресурсами потрібний аналіз наявних досліджень (інформація ще не була надана) та створення гідрологічної карти для виявлення зон ризику та небезпеки.

По друге – дослідження ґрунтів, на наявність/відсутність шкідливих речовин.

По третє – дослідження повітря, на наявність/відсутність шкідливих речовин.

На підставі цього, можна розробити екологічну карту.

В залежності від неї, розробляти програми розвитку чи обмеження впливу/реконструкції тієї чи іншої території. Та залучати кошти під конкретну програму.

2.6. Інше

Наявність об'єктів туристичної інфраструктури може стати перспективним напрямком розвитку Громади.

Комунальна інфраструктура – розбалансована.

Наявність стратегії розвитку ОТГ є позитивним фактором. Але відсутність чіткого плану реалізації цієї стратегії та відсутність детальних паспортів проекту суттєво гальмують втілення стратегії розвитку в життя.

Крім того, у травні 2020 року Міністерством розвитку громад та територій розроблені та готуються до впровадження нові правила та інструкції щодо розробки стратегій розвитку ОТГ. В цих методичних рекомендаціях акцент буде зроблений на більш детальну розробку план розвитку, та паспортів проектів, які ініціюють громади. Наявність таких діючих стратегій стане основним документом по якому будуть виділятися кошти на розвиток громад державою.

Тому і існуючі стратегії підлягають перегляду та коригуванню у вигляді розробки детальних планів реалізації проектів, які є частиною досягнення стратегічних цілей громади. Стратегія ОТГ без детальних планів, бюджетів та дорожньої карти – є лише гасла, досягнення яких є малоімовірні

3. Потенціал ОТГ

3.1. Можливі сценарії розвитку ОТГ

Є перелік базових сценаріїв розвитку ОТГ які можна використовувати у процесі розвитку громади. В залежності від вихідних даних та більш глибокого їх аналізу можна вибрати декілька варіантів розвитку та поступово їх реалізовувати. Перелік можливих сценаріїв наведено нижче у таблиці.

Таблиця 2.1. Перелік типових сценаріїв розвитку ОТГ, або міст

№	Стратегічний напрямок	Суть
Природні ресурси та навколишнє середовище		
1	Використання природних ресурсів	Розвиток в регіоні видобутку природних копалин, більш ефективне використання наявних природних ресурсів (вода, ліс, інше)
2	Захист природних ресурсів	Побудова системи контролю та захисту наявних природних ресурсів
3	Екологічна безпека	Впровадження екологічних програм на території громади для створення екологічної безпеки
4	Захист навколишнього середовища	Програми захисту навколишнього середовища та реконструкція існуючих інфраструктурних об'єктів (очисні споруди та інше)
5	Праця над активацією водного фронту	Використання та більш ефективний розвиток водного ресурсу регіону
Транспорт та інфраструктура, житло		
6	Розвиток транспортної системи регіону	Розвиток та ефективне використання обласних доріг, стратегічних трас, громадського та комерційного міжміського транспорту
7	Розвиток внутрішньої транспортної системи	Розвиток та ефективне регулювання та використання внутрішніх доріг та громадського транспорту
8	Ефективна інфраструктура	Оновлення, реконструкція та будівництво інфраструктурних об'єктів забезпечення (електрика, газ, вода)
9	Інформаційно-навігаційна програма	Створення інформаційних та навігаційних інструментів для чіткої інформаційною та географічною орієнтації населення
10	Оновлення житлових умов та місцевого житлового фонду	Впровадження програм реконструкції та будівництва житлового фонду громади
Розширення території		
11	Доступ до прилеглих територій та адміністративних центрів. Транскордонне співробітництво	Створення синергії між різними областями, районами, ОТГ та містами для більш ефективного та масштабного розвитку громад

12	Посилення потенціалу через розширення	Приєднання нових територіальних одиниць в склад ОТГ, міст
Виробництво та бізнес		
13	Стале виробництво	Розвиток нових промислових та інших підприємств, промислових парків та зон, як генератор розвитку регіону в цілому
14	Розвиток підприємництва, малого та середнього бізнесу	Розвиток та стимулювання малого та середнього бізнесу в регіоні. Створення сприятливих умов для розвитку МСБ
15	Створення інвестиційної привабливості	Створення умов та проектів для посилення інвестиційної привабливості регіону
16	Економічне зростання	Створення нових робочих місць та надходжень від нового бізнесу в регіоні
17	Стимулювання торгівлі	Створення нових об'єктів торгівлі та умов для більш комфортного ведення торгової діяльності
18	Створення ділових центрів	Створення центрів концентрації ділової активності регіону
Соціальний розвиток, освіта		
19	Підвищення рівня мобільності для населення ОТГ	Розвиток інфраструктури яка посилює незалежність та мобільність громади, підприємств та населення
20	Культурно-соціальний розвиток та ідентичність	Формування єдиного культурного середовища для самоідентифікації
21	Розвиток соціальної інфраструктури	Створення сприятливих умов функціонування суспільного виробництва і життєдіяльності населення, формування фізично та інтелектуально розвиненого, суспільно активного населення.
22	Розвиток системи громадського обслуговування	Просування програм соціального захисту, освіти, дозвілля, спорту
23	Створення умов для похилого віку	Програма піклування про старше покоління громади
24	Створення освітніх центрів	Розвиток існуючих та створення нових освітніх закладів та центрів
25	Технологічний розвиток громади	Створення умов для електронної трансформації громади та посилення рівня знань та використання сучасних інформаційних та інших технологій
Туризм, дозвілля, спорт та здоров'я		
26	Розвиток туристичного потенціалу регіону	Розвиток туристичних міст та створення нових на території громади, як додаткова привабливість ОТГ та міста
27	Створення та осучаснення громадського простору	Оновлення та створення сучасного та комфортного громадського простору
28	Покращення здоров'я жителів ОТГ	Створення умов більш здорового життя громади

29	Розвиток рекреаційних зон	Оновлення існуючих та створення нових рекреаційних зон на території громади
30	Розвиток спортивного напрямку	Оновлення та створення нових спортивних закладів та умов для заняття спортом
Сільське господарство		
31	Розвиток сільського господарства	Розвиток аграрного сектора регіону як основного драйвера росту ОТГ
32	Стимулювання дрібного фермерства	Програми стимулювання розвитку фермерства та підвищення добробуту сільського населення
33	Організація нових бізнесів, пов'язаних з аграрної економікою	Розробка та реалізація локацій та підприємств працюючих в аграрному секторі (агропарки та інше)
34	Створення освітніх центрів аграрної інновації	Створення R&D центрів, пов'язаних з новітніми аграрними технологіями та інноваціями

В залежності від умов того чи іншого регіону можуть створюватися нові індивідуальні програми, але основні напрями та типові програми були перелічені вище.

Зрозуміло що всі ці програми в тій або іншій мірі привабливі для впровадження в громаді. Але, для того щоб розвиток громади був більш дієвим необхідно сфокусуватися над декількома програмами та розвивати найбільш необхідні сценарії розвитку. Можна впроваджувати декілька програм одночасно, але не рекомендується зосереджуватися більш ніж на 6-ти програм в єдиний час.

3.2 Можливі стратегічні напрями розвитку Баштанської ОТГ

Виходячи з даних, які були представлені, можна зробити припущення що найбільш цікавими для ОТГ сценаріями стратегії розвитку можуть бути наступні:

№	Стратегічний напрямок	Суть
Транспорт та інфраструктура, житло		
1	Розвиток транспортної системи регіону	Розвиток та ефективне використання обласних доріг, стратегічних трас, громадського та комерційного міжміського транспорту
2	Ефективна інфраструктура	Оновлення, реконструкція та будівництво інфраструктурних об'єктів забезпечення (електрика, газ, вода)
Виробництво та бізнес		
3	Стале виробництво	Розвиток нових промислових та інших підприємств, промислових парків та зон, як генератор розвитку регіону в цілому
4	Економічне зростання	Створення нових робочих місць та надходжень від нового бізнесу в регіоні
Туризм, дозвілля, спорт та здоров'я		
5	Розвиток туристичного потенціалу регіону	Розвиток туристичних міст та створення нових на території громади, як додаткова привабливість ОТГ та міста
Сільське господарство		
6	Стимулювання дрібного фермерства	Програми стимулювання розвитку фермерства та підвищення добробуту сільського населення

Зрозуміло, що в процесі отримання більш детальної інформації від громади можуть бути вибрані інші сценарії розвитку. Для цього потрібно зробити аналіз різноманітної інформації технічного, ресурсного та інших типів. Також потрібно зібрати та проаналізувати повну інформацію про плани та рішення керівництва ОТГ, які стосуються стратегічного розвитку громади². І, після уточнення з громадою та керівництвом, вибрати найбільш потрібні для ОТГ сценарії розвитку.

² У відкритому доступі опубліковано стратегію розвитку ОТГ: misto-em.org.ua/wp-content/uploads/2018/11/Strategichnyj-plan-rozvytku-2018-2025r.-Bashtanskoyi-OTG.pdf - представлення інформація потребує уточнень для детального аналізу.

4. Рекомендовані наступні дії

4.1. Розробка стратегії розвитку ОТГ

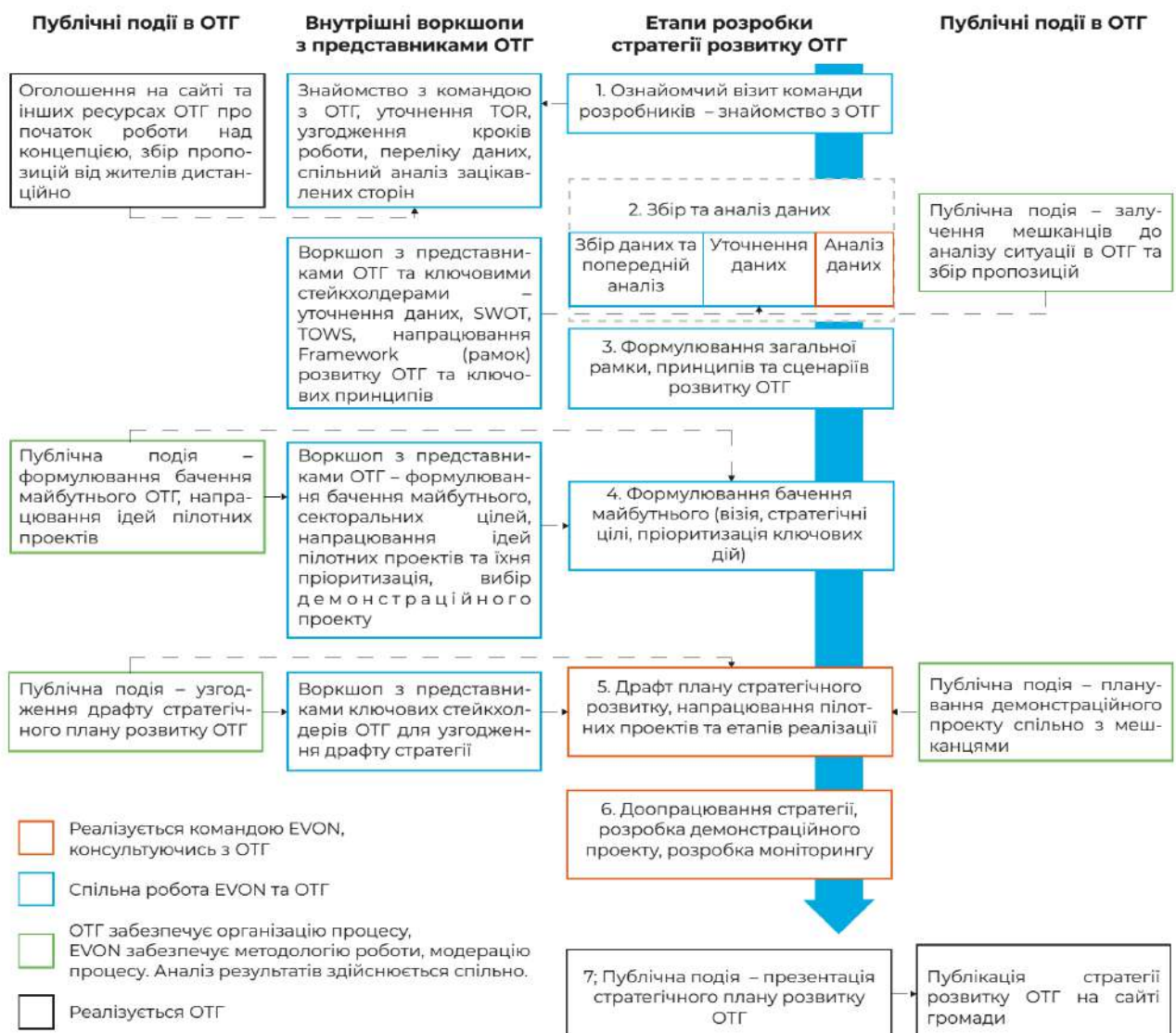
Відсутність стратегії розвитку ОТГ обмежує можливості громади у розвитку та залучення коштів, як по термінах (граничні показники вираховуються з річного бюджету) так і з точки зору вимог більшості розпорядників коштів.

Якісно розроблена Стратегія розвитку надасть можливість:

- залучати значно більші ресурси, за рахунок довгострокових програм;
- збалансувати розвиток громади;
- підвищити темпи економічного зростання регіону;
- гармонійно пов'язати між собою різні програми галузевого розвитку, або створити базу для їхньої розробки.

У процесі розробки будуть уточнені сценарії розвитку, проаналізовані напрацювання керівництва ОТГ у питаннях стратегічного розвитку та створено чіткий покроковий план реалізації стратегії розвитку громади. Після чого буде розроблено комплекс заходів по залученню необхідних інвестицій для реалізації обраних програм. Ця робота буде виконана в тісній взаємодії громади та долучених консультантів.

Схема 4.1. Принципова схема роботи по розробці стратегії розвитку

4.2. Рекомендований план дій

Розробку стратегій розвитку підтримує Асоціація малих міст України та Міністерство розвитку громад та територій України. Компанія EVON у цьому процесі виступає у ролі долученого консультанта який має можливість виконати розробку стратегії розвитку якісно та в необхідний строк.

Залежно від ситуації та потреб громади, робота може бути зорієнтована на розробку нової стратегії або на доопрацювання та більш ефективного впровадження існуючих стратегічних планів розвитку громади.

Наступним кроком на сьогодні є знайомство спеціалістів компанії EVON з керівництвом Баштанської ОТГ та формування індивідуальної комерційної пропозиції. Строк розробки стратегії займає від 4-х до 6-ти місяців. При ознайомчій зустрічі будуть сформовані основні напрями роботи та розуміння технології розробки стратегії за участю консультанта та громади.

Консультант – група компаній EVON

Група компаній EVON працює у сфері розробки стратегій розвитку територій об'єднаних територіальних громад (ОТГ), а також займається реалізацією проектів індустріальних парків. Одним із ключових напрямів діяльності є допомога ОТГ і місцевим громадам у розвитку регіонів і власних територій.

Група компаній EVON включає в себе кілька компаній, які можуть організувати і/або самі здійснити всі перелічені вище роботи. Працюючи в тісному контакті із CAN actions (AM Zotov), ГК EVON брала і бере участь у розробці більш ніж 30 концепцій просторового розвитку різних ОТГ України.

Наші експерти забезпечують швидку та якісну реалізацію основних етапів стратегічного планування вашої ОТГ.

4.3. Залучення грантових коштів та інвестицій в ОТГ

Наявність чіткої стратегії розвитку надасть можливість розробляти грантові та кредитні заявки. Також, конкретні, затверджені програми розвитку дадуть підставу для долучення ОТГ до різних державних програм фінансування, наприклад від ДФРР.

Компанія EVON має великий досвід з розробки стратегій розвитку ОТГ та залучення грантових і інвестиційних коштів.

Перелік фінансових донорів, фондів та інвесторів з якими працює EVON

Додаток:

**Більш детальний опис етапів створення стратегій розвитку ОТГ та міст від компанії
EVON**